

Sygn. akt XII C 1320/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny w składzie następującym:

SSO Hanna Flisikowska

st.sekr.sąd. A. K.

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2016 roku w Poznaniu sprawy z powództwa A. R.

przeciwko M. Ł. i G. Ł.

o wydanie

1. Oddała powództwo w całości.
2. Odstępuje od obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami procesu.
3. Zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Poznaniu na rzecz adwokata K. S. prowadzącej Kancelarię adwokacką w P. kwotę 7200 złotych powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług (...) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu przed Sądem Okręgowym.

SSO Hanna Flisikowska

XII C 1320/15

UZASADNIENIE

W ostatecznie sprecyzowanym stanowisku procesowym przez pełnomocnika powódki A. R. wyznaczonego z urzędu w oświadczeniu na rozprawie 8.10.15r. (k.318) odwołującym się do jej pisma z 11.5.15r. (k.92) oraz późniejszych oświadczeniach podtrzymujących to stanowisko (k.358,378) wniósł on przeciwko pozwanym G. Ł. i M. Ł. i (...) Bankowi Spółdzielczemu w Ł. o solidarne wydanie powódce gospodarstwa rolnego położonego w P. – B. (opisanego w pkt. C pisma), którymi właścicielami ujawnionymi w księdze wieczystej (...) są pozwani G. i M. małżonkowie Ł.. W ocenie pełnomocnika powódka została bezprawnie pozbawiona własności opisanego powyżej gospodarstwa rolnego i winno zostać jej zwrócone.

W odpowiedzi na pozew z 13 września 2015r. i 8 października 2015r. pozwani M. Ł. i G. Ł. wnieśli o oddalenie powództwa w całości i obciążenie powódki kosztami procesu. W uzasadnieniu pisma podali, że między stronami toczyły się już inne postępowania w tym o ustalenie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego które wszystkie powódka przegrała. Pozwani podkreślili, że nabyli własność przedmiotowej nieruchomości na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w G. o przysądzeniu własności nieruchomości. (k. 226)

W odpowiedzi na pozew z dnia 2 października 2015r. (...) Bank Spółdzielczy w P. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany podał, iż na rzecz małżonków Ł. Sąd Rejonowy przysądził własność przedmiotowej nieruchomości w związku z czym nie może być mowy o bezprawnym pozbawieniu jej własności nieruchomości. (k. 241)

Sąd na rozprawie 8 października 2015r. wyłączył z niniejszej sprawy do odrębnego postępowania powództwo powódki skierowane przeciwko pozwanemu (...) Banku Spółdzielczego w P. o zapłatę odszkodowania w kwocie 1 mln złotych. (k. 318)

Tak ukształtowane stanowiska stron nie uległy już zmianie .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. R., wówczas A. C. wraz ze swoim mężem K. C. zawarła z Bankiem Spółdzielczym w Ł. w dniu 8 lutego 2001r. umowę o kredyt gotówkowy. W chwili zawierania umowy kredytu powódka posługiwała się dowodem osobistym o numerze (...) wystawionym na nazwisko A. C.. Z uwagi na brak całej spłaty tego zobowiązania Bank wystawił w dniu 28 października 2003r. bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Sąd Rejonowy w G.nadał temu bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko powódce jej byłemu mężowi K. C. na podstawie postanowienia z 28 listopada 2003r.

(dowód: umowa o kredyt gotówkowy nr (...) - (...) - 2- k.7 , postanowienie z dnia 28.11.2003r. , sygn. akt I Co 2116/03 – k. 120)

Na podstawie wskazanego powyżej tytułu wszczęto przeciwko dłużnikom egzekucję z nieruchomości. W dniu 25 października 2005 roku postanowieniem Sąd Rejonowy wG. przysądził własność nieruchomości o powierzchni 10,350 ha położonej w P. - B. o numerze księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w G.KW nr (...) na rzecz pozwanych M. i G. Ł.. Dłużnicy w osobach K. i A. C. (obecnie R.) złożyli zażalenie na powyższe postanowienie. W dniu 20 stycznia 2006 roku zostało ono oddalone. 15 marca 2006r. na wniosek pozwanych wykreślono w księdze wieczystej prowadzonej dla ich nieruchomości wpisy hipotek obciążających nieruchomość.

Niesporne.

Najpóźniej w dniu 26 kwietnia 2006 roku nastąpiło wydanie nieruchomości na rzecz nabywcy. W budynku pozostały jednak osoby, które miały służebności osobiste mieszkania w sprzedanej nieruchomości tj. matka powódki L. R.. Służebności takiej nie miała powódka A. R. , ale zamieszkiwała nadal w lokalu należącym do pozwanych do dnia eksmisji tj. 09 września 2013 roku. Postanowieniem z dnia 7 marca 2007 roku Sąd Rejonowy w G. Wydział I Cywilny nadał klauzulę wykonalności prawomocnemu wyżej wymienionemu postanowieniu, a postanowieniem z dnia 24 września 2007 roku uzupełnił wcześniej wymienione postanowienie , nakazując komornikowi podjęcie wszelkich niezbędnych czynności przeciwko dłużnikom oraz wszystkim osobom swe prawa od nich wywodzącym (tu dotyczyło to też powódki) do opuszczenia i opróżnienia tej nieruchomości oraz wydania jej uprawnionym.

(Dowód: zeznania powódki – k. 319 i k. 628, zeznania pozwanych – k. 629-630, zawiadomienie z 21 marca 2006r. – k. 337, postanowienie z dnia 20 stycznia 2006r. , sygn. akt II Cz 3149/05 –k. 228, postanowienie z dnia 7 marca 2007 roku I Co. 1621/03 (k.52), postanowienie z dnia 24 września 2007 roku I Co 1621/03 (k.53))

Pozwani posiadając postanowienie o przysądzeniu nieruchomości z w/w klauzulami chcieli dokonać eksmisji. Mieli problemy z wyegzekwowaniem tego wnieśli więc sprawę o eksmisję pozwem z dnia 1 czerwca 2006 roku sygn. akt I C 237/06. Postępowanie zakończono prawomocnym wyrokiem z dnia 05 grudnia 2006 roku przez Sąd II Instancji. W uzasadnieniu do wyroku tutejszy Sąd stwierdził, że trudno nie dostrzec, że skoro powodowie to właściciele nieruchomości na podstawie prawomocnego postanowienia o przysądzeniu własności (postanowienie z dnia 21 października 2005 roku) to owo postanowienie z mocy art. 999 § 1 k.p.c. stanowi tytuł egzekucyjny umożliwiający wprowadzenie nabywców w posiadanie nieruchomości. Niezrozumiałe w tej sytuacji staje się wytoczenie przez nabywców nieruchomości procesu o wydanie nieruchomości, który miałby prowadzić do powstania kolejnego tytułu egzekucyjnego umożliwiającego eksmitowanie pozwanych w sytuacji gdy powodowie dysponują już stosownym tytułem egzekucyjnym.

Niesporne.

W wyniku uzyskanych klauzul wykonalności w tym uzupełnionej klauzuli z 24 września 2007 roku na podstawie postanowienia z dnia 21 października 2005 roku wszczęto postępowanie egzekucyjne mające na celu eksmisję powódki i wprowadzenie pozwanych w posiadanie nieruchomości zgodnie z treścią orzeczenia. Egzekucję prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w G. P. B. pod sygnaturą akt (...). Eksmisja wobec powódki została faktycznie wykonana w kwietniu 2013r.

(dowód: odpis zwykły księgi wieczystej – k. 34-36)

Powódka A. C. inicjowała w kolejnych latach procesy przeciwko pozwany. Prawomocnym wyrokiem z 9 czerwca 2011r. Sąd Rejonowy w G. oddalił powództwo powódki o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym . Z kolei prawomocnym wyrokiem z 9 września 2014r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo powódki o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności .

(dowód: zeznania pozwanych – k. 629-630, wyrok z 9.06.2011r. , sygn. akt IC 147/11- k. 227, wyrok z 9.09.2014r., sygn. akt XII C 223/14 – k. 162)

Prawomocną decyzją z 25.11. 2013r. Wojewody (...) (SO-IX.621.1.92.2013.7) orzeczono o wymeldowaniu powódki z pobytu stałego w lokalu nr (...) w B. w gminie Ł.. Pismem z 16 marca 2016r. Wójt Gminy Ł. poinformował powódkę, że jej dowód osobisty wystawiony na nazwisko A. R. (nr (...)) został unieważniony z powodu jej wymeldowania z dotychczasowego miejsca zamieszkania tj. (...). Dodatkowo w tym piśmie przedstawiono dokumentację wszystkich wydanych dowodów osobistych .

(dowód: decyzja z 25.11.2013r. – k. 622, pismo z 16.03.2016r. nr (...)5.2016- k. 447)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przywołanych powyżej dowodów.

Sąd uznał, że zeznania powódki A. R. są wiarygodne tylko w niewielkim zakresie tj. w części zgodnej z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym sprawy.

Nie można było opatrzyć przymiotem wiarygodności zeznań powódki w zakresie w jakim zaprzeczała o istnieniu sprawy egzekucyjnej w ramach której pozwani nabyli własność przedmiotowej nieruchomości. Wbrew jej twierdzeniom postępowanie to toczyło się przed Sądem Rejonowym w G. pod sygnaturą I Co 1621/03, a nie jak mylnie podawała I Co 1621/04 co wynikało z omyłki pisarskiej Sądu Rejonowego w jednym z wydanych w tym postępowaniu orzeczeń, która zresztą została sprostowana. (vide k.529 akt sprawy)

Sąd nie dał wiary jej zeznaniom w zakresie w jakim podawała, że zachodziła możliwość, iż Bank mylnie uznał ją za stronę umowy kredytowej zawartej w dniu 11 lutego 2001r. zamiast jej szwagierki noszącej to samo imię i nazwisko.

Wskazana część zeznań powódki stała ewidentnie w sprzeczności z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym sprawy. Otóż strony tej umowy potwierdziły zawarcie umowy własnoręcznymi podpisami. (k. 7-8) W chwili zawierania umowy kredytu powódka posługiwała się dowodem osobistym o numerze (...), takim samym jakim posługiwała się w czasie umowy sprzedaży nieruchomości dokonywanej 27 maja 2002r. przed Notariuszem E. G. (vide k. 26) . Nie zachodziła zatem sytuacja, iż to nie powódka a jej szwagierka była stroną umowy kredytowej. Tym samym wszczęcie egzekucji z jej nieruchomości położonej w P. – B. nastąpiło wskutek nieuregulowania zadłużenia kredytowego, czego dalszą konsekwencją było wystawienie przez Bank w dniu 28 .10.2003r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), któremu Sąd Rejonowy wG. nadał klauzulę wykonalności przeciwko powódce noszącej wówczas nazwisko małżeńskie (...) i K. C. na podstawie postanowienia z 28 listopada 2003r. Tenże tytuł wykonawczy był podstawą wszczęcia egzekucji z jej nieruchomości, a w dalszej konsekwencji przysądzenia własności nieruchomości na rzecz pozwanych i ujawnienia ich prawa w księdze wieczystej prowadzonej dla tej nieruchomości.

Sąd uznał zeznania pozwanych M. i G. Ł. za w pełni wiarygodne albowiem były spójne, logiczne oraz znajdowały oparcie w innych dowodach uznanych przez Sąd za godne opatrzenia przymiotem wiarygodności w tym co istotne dokumentach urzędowych.

Sąd uznał świadka R. S. za całkowicie niewiarygodne. W pierwszej kolejności należy wskazać, że wbrew zeznaniom świadka powódka pozostająca w 2001r. w związku małżeńskim z K. C. , nosząc nazwisko męża A. C. (zamieszkali w B.) wspólnie zaciągnęli w (...) Banku Spółdzielczym (poprzednio Banku Spółdzielczym w Ł.) w dniu 12 lutego 2001r. kredyt gotówkowy nr (...) - (...) -2. Strony umowy potwierdziły zawarcie umowy własnoręcznymi podpisami. (k. 7-8) Nie jest tak więc jak twierdził świadek, że to nie ona a siostra jej byłego męża nosząca to samo nazwisko – jak powódka w czasie jej małżeństwa- A. C. zawarła umowę o kredyt. Tak jak zaznaczył to Sąd przy ocenie zeznań powódki w chwili zawierania umowy kredytu powódka posługiwała się dowodem osobistym o numerze (...). Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż to nie powódka a jej szwagierka była stroną umowy kredytowej, co implikowało stwierdzenie, że wszczęcie egzekucji z jej nieruchomości położonej w P. – B. nastąpiło wskutek nieregulowania zadłużenia kredytowego. Te zdarzenia były poprzedzone wystawieniem przez Bank w dniu 28.10.2003r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), któremu Sąd Rejonowy w Gnieźnie nadał klauzulę wykonalności przeciwko powódce A. C. i K. C. na podstawie postanowienia z 28 listopada 2003r. Zresztą świadek spontanicznie przyznał, że swoje zeznania opiera tylko na własnym doświadczeniu życiowym i nie ma żadnego dowodu na poparcie swoich zeznań przez co należało uznać, iż były one po prostu gołosłownymi twierdzeniami. Dodatkowo dodać trzeba, iż świadek poza własnym doświadczeniem życiowym bazował wyłącznie na twierdzeniach powódki, która podawała mu np., że : „[nie ma długów....]” przy czym sam dodawał, że nie miał żadnej wiedzy co się działo przez 5-8 lat kiedy poprzednio pomagał powódce. (k. 565) co stało w sprzeczności z ustalonym przez Sąd stanem faktycznym sprawy.

Sąd dał wiarę powołanym dokumentom oraz ich odpisom i kserokopiom, albowiem nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości sądu co do ich prawdziwości i autentyczności. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Sąd nie widział potrzeby przeprowadzenia dowodów z urzędu. Strony bowiem były reprezentowane przez fachowych i profesjonalnych pełnomocników. Innymi słowy Sąd oparł się jedynie na materiale dowodowym zaoferowanym przez strony. Jest to zgodne z obowiązującą zasadą kontradiktoryjności.

Sąd ustalił zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

Pełnomocnik powódki po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska domagał się wydania powódce przez pozwanych nieruchomości o powierzchni 10,350 ha położonej w P. - B. o numerze księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gnieźnie KW nr (...), która na podstawie prawomocnego postanowienia z 25 października 2005 roku Sądu Rejonowego w Gnieźnie przysądzono własność nieruchomości na rzecz pozwanych M. i G. Ł..

Podstawa prawna tego żądania znajduje swoje źródło w treści przepisu art. 222§1 k.c. Obiegowym powiedzeniem jest, że roszczenie windykacyjne przysługuje nieposiadającemu właścicielowi przeciwko posiadającemu niewłaścicielowi.

Jest to, ogólnie biorąc, trafne określenie, jeżeli pamięta się, że art. 222 § 1 zawiera zastrzeżenie, z którego wynika, że roszczenie to nie przysługuje właścicielowi, jeżeli osoba, która jego rzeczą faktycznie włada, ma skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

Powódka zgodnie z regułą rozkładu ciężaru dowodu w żaden sposób nie wykazała, że ma skuteczne wobec pozwanych uprawnienie do władania rzeczą. (art. 6 k.c.)

Przypomnieć wszak należy, że w dniu 25 października 2005 roku prawomocnym postanowieniem Sąd Rejonowy w Gnieźnie przysądził własność nieruchomości o powierzchni 10,350 ha położonej w P. - B. o numerze księgi wieczystej prowadzonej przez Sąd Rejonowy w G. KW nr (...) na rzecz M. i G. Ł.. Dłużnicy w osobach K. i A. C. (obecnie R.) złożyli zażalenie na powyższe postanowienie. W dniu 20 stycznia 2006 roku zostało ono jednak oddalone.

Uzupełnić ten wywód dodatkowo należy stwierdzeniem, że nie jest możliwe w procesie o wydanie nieruchomości ustalanie, jako przesłanki rozstrzygnięcia, wadliwości prawomocnych orzeczeń sądu, czego pośrednio oczekiwała powódka.

Między stronami było bezsporne, że pozwani jako osoby ujawnione w księdze wieczystej jako właściciele przedmiotowej nieruchomości legitymują się prawomocnym postanowieniem stwierdzającym nabycie prawa własności.

W myśl art. 365 § 1 kpc sąd w niniejszej sprawie był związany treścią tego rozstrzygnięcia. Prawomocne orzeczenie stwierdzające nabycie własności nieruchomości na rzecz innej osoby jest skuteczne wobec wszystkich i powódka mogła je podważać tylko poprzez wzruszenie przy pomocy właściwych środków procesowych (zob.: orzeczenie SN z 24 września 1997 r. II CKN 293/97, niepubl.; wyrok SN z 8 grudnia 1971 r. II CR 552/71 Biuletyn Informacyjny Sądu Najwyższego 1972/2 poz. 28).

W kontekście tych uwag nie może budzić żadnych wątpliwości fakt, że nie było jakichkolwiek przesłanek do uwzględnienia powództwa windykacyjnego powódki.

Pozwani zostali wpisani do księgi wieczystej przedmiotowej nieruchomości jako właściciele nieruchomości na podstawie prawomocnego postanowienia o przysądzeniu własności po wcześniejszym spełnieniu wszystkich warunków licytacyjnych. Dodatkowo prawomocnym wyrokiem z 9 czerwca 2011r. Sąd Rejonowy w G. oddalił powództwo powódki o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

A zatem nie ulega wątpliwości, że powódka nie zdołała wzruszyć domniemania płynącego z treści przepisu art. 3 Ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece ustanawiającego domniemanie, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym.

Ubocznie tylko trzeba zaznaczyć, że do egzekucji z nieruchomości doszło wskutek wniosku wierzyciela Banku Spółdzielczego w Ł. z którym powódka razem z byłym mężem zawarła umowę kredytu gotówkowego. Nie uregulowanie całego zadłużenia spowodowało wystawienie przez Bank w dniu 28.10.2003r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...), a Sąd Rejonowy w G. nadał temu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko powódce A. C. i K. C. na podstawie postanowienia z 28 listopada 2003r. W chwili zawierania umowy kredytu powódka posługiwała się dowodem osobistym o numerze (...) tj. takim samym jakim posługiwała się w czasie umowy sprzedaży nieruchomości dokonywanej 27 maja 2002r. przed Notariuszem E. G.. (vide k. 26), czy też w chwili zawierania umowy o przekazanie gospodarstwa rolnego z 1 czerwca 1990 r. w Państwowym Biurze Notarialnym w G.. (k. 24)

Nie można zatem w żaden sposób zgodzić się z powódką, iż to nie ona, a jej szwagierka była stroną tej umowy kredytowej za czym miałyby przemawiać zbieżność imion i nazwisk kobiet (obie wówczas nazywały się A. C.).

Konsekwencją zakończenia egzekucji sądowej było przysądzenie własności na rzecz pozwanych, a powódka nie wykazała w żaden sposób, że posiada wobec pozwanych tytuł prawny do nieruchomości.

Nie zachodziła zatem sytuacja opisywana od początku procesu przez powódkę, iż została bezprawnie pozbawiona własności nieruchomości przez pozwanych. Pozwani nabyli własność nieruchomości na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu, a powódka razem z ówczesnym mężem wykorzystali przysługujące im środki ochrony prawnej, nie zostały potwierdzone jakiegokolwiek zastrzeżenia powódki co do prawidłowości merytorycznej zapadłego orzeczenia w tym zakresie.

Poza tym powódka inicjowała jeszcze postępowanie przeciwko pozwanym co do uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, które zakończyło się prawomocnym oddaleniem powództwa .

Marginalnie należy zwrócić uwagę, że kwestie spłat przez powódkę zadłużenia wobec Banku Spółdzielczego , o czym miały zaświadczać pokwitowania zgromadzone na karcie 634 akt sprawy nie mogły mieć znaczenia w procesie o wydanie nieruchomości. Jak wynika z pokwitowań powódka spłat zadłużenia dokonywała w latach 2001 – 2002, a więc jeszcze przed wystawieniem przez Bank bankowego tytułu wykonawczego. Tak więc powódka nie mogła skutecznie podnosić tych kwestii w niniejszym procesie windykacyjnym.

Konsekwencją tych rozważań było konieczność oddalenia powództwa powódki . (pkt.1 wyroku) .

W punkcie 2 wyroku Sąd na podstawie art.102 k.p.c. odstąpił do obciążenia powódki nieuiszczonymi kosztami procesu. Powódka ze względu na swoją trudną sytuację życiową i finansową była zwolniona w całości od kosztów sądowych w toku procesu (k.42), a ona nie poprawiła się w momencie wyrokowania. Powódka nie pracuje bowiem opiekuje się starszą schorowaną matką za co otrzymuje 528 zł dodatku opiekuńczego. Matka ma 1020 zł renty rolniczej (k. 629). Okoliczności te nie były w żaden sposób kwestionowane i w ocenie Sądu w pełni uzasadniają zastosowanie co do powódki w tym procesie art. 102k.p.c.

W punkcie 3 wyroku Sąd na podstawie § 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu

(Dz.U.2015.1801) i §19 pkt.1 w zw. §3. 1 w zw. §6 pkt.7 w zw. z art. § 2 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd zasądził wynagrodzenie dla ustanowionego dla powódki pełnomocnika z urzędu adw. K. S. w wysokości 7.200 złotych .

SSO Hanna Flisikowska